

The young urologists' academic problems in the context of law and ethics

Hukuk ve etik bağlamında genç ürologların akademik sorunları

Ozan Efesoy

ABSTRACT

The European Association of Urology defines a young urologist as an urologist under the age of 40 or the position. The time interval between the residency and higher specialization in urology is an important time period for them to learn how to stand on their feet and realize their plans of academic career. Young urologists who want academic transition have encountered various problems nowadays in Turkey. The aim of this review is to raise awareness about the problems of young urologists during academic life in the context of law and medical ethics.

Key words: Academic life; ethics; jurisprudence; young urologist.

ÖZET

Avrupa Üroloji Derneği akademik pozisyonu ne olursa olsun, kırk yaşın altında veya üroloji asistanlığını son beş yıl içinde tamamlamış ürologları 'Genç Ürolog' olarak tanımlanmaktadır. Asistanlık ve kıdemli uzmanlık arası dönem olan bu süreç hekimlerin ilgili uzmanlık alanında kendi ayakları üzerinde durmayı öğrendikleri ve akademik kariyer planlamasını gerçekleştirdikleri çok önemli bir zaman dilimidir. Günümüz Türkiye'sinde akademisyen olmak isteyen genç ürologlar birçok zorlukla karşı karşıya kalmaktadır. Bu derlemenin amacı genç ürologların akademik hayatta yaşadıkları sorunları hukuk ve etik bağlamında değerlendirecek farkındalık sağlamaktır.

Anahtar kelimeler: Akademik hayat; etik; hukuk; genç ürolog.

Giriş

Kırk yaş altında olan veya asistanlık veya yan dal eğitiminin bitimini takiben geçen beş yıllık sürede akademik unvan gözetilmeksizin ülkemizde çalışan uzmanlar "Genç Uzman" olarak tanımlanmaktadır.^[1] Asistanlık ve kıdemli uzmanlık arası dönem olan genç uzmanlık süreci, hekimlerin ilgili uzmanlık alanında kendi ayakları üzerinde durmayı öğrendikleri ve akademik kariyer planlamasını gerçekleştirdikleri çok önemli bir zaman dilimidir. Ülkemizde, birçok mesleki, sosyal, ekonomik ve kişisel sorunlar nedeniyle genç uzmanlık dönemi hekimlik yaşantısının en zor ve sıkıntılı yıllarını oluşturmaktadır. Genç ürologların çoğunluğu başta askerlik hizmeti ve zorunlu hizmet olmak üzere birçok kısıtlamalar nedeniyle bu önemli hekimlik zaman dilimini optimal kullanamamaktadır.

Bu sürecin iyileştirilmesi ve daha verimli hale getirilmesi amacıyla önemli çalışmalar

yapılmaktadır. Asistan ve genç uzmanların mesleki ve eğitsel taleplerine katkı sağlayacak faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu tarafından 2010 yılında kurulan Asistan ve Genç Uzman Hekimler Çalışma Grubu önemli faaliyetler ve planlamalarda bulunmaktadır. Diğer uzmanlık dernekleri ile karşılaştırıldığında Türk Üroloji Derneği'nin asistan ve genç uzmanların talep ve temsillerine verdiği önem öne çıkmaktadır. Türk Üroloji Derneği'nin öncülüğünde ilk kez 1996 yılında "Türk Üroloji Asistanları Birliği" kurularak ESRU'ya (European Society of Residents in Urology) ulusal asistan temsilcileri gönderilmiş, 2008 yılında ise "Türkiye ESRU" kurularak asistanlar ve yeni uzmanların temsili sağlanmış, sorunları ile çözüm yolları değerlendirilmeye başlanmıştır. Genç uzman tanımlamasının yapılması, Avrupa Üroloji Derneği'nin akademik pozisyonu ne olursa olsun, 40 yaşın altında veya üroloji asistanlığını son 5 yıl içinde tamamlamış ürologları "Genç Ürolog"

Clinic of Urology, Develi
Hatice-Muammer Kocatürk
State Hospital, Kayseri, Turkey

Submitted:
06.11.2013

Accepted:
07.04.2014

Correspondence:
Ozan Efesoy,
Clinic of Urology, Develi Hatice-
Muammer Kocatürk State
Hospital, Kayseri, Turkey
Phone: +90 505 746 24 94
E-mail: oefesoy@yahoo.com

©Copyright 2014 by Turkish
Association of Urology

Available online at
www.turkishjournalofurology.com

olarak tanımlaması ve Türkiye ESRU'nun asistanlar ile iki yılını doldurmamış uzmanları temsil eden bir yapıya sahip olması genç ürologları temsil edecek yeni bir oluşuma ihtiyaç doğurmuş ve 2010 yılında ülkemizde "Uluslararası Genç Ürologlar Derneği" kurulmuştur.

Ancak tüm bu iyi niyetli çalışmalara rağmen genç uzmanlık döneminde yaşanan birçok soruna herhangi bir çözüm bulunabilmiş değildir. Bu makalenin amacı akademisyen olmak isteyen genç ürologların bu yolda karşılaştığı güçlükler hukuk ve etik bağlamında değinerek farkındalık sağlamaktır.

Askerlik hizmeti ve devlet hizmet yükümlülüğü

Genç ürologları bekleyen ilk zorluk devlet hizmet yükümlülüğü ve erkekler için askerlik hizmeti olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olan her erkek için 1111 sayılı kanuna göre askerlik hizmeti zorunludur. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu uyarınca öğrenimlerini tamamlayarak tabip, uzman tabip ve yan dal uzmanlık eğitimini tamamlayarak uzman tabip unvanını kazananlar, her eğitimleri için ayrı ayrı olmak kaydı ile devlet hizmeti yapmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlerin doktorluk, uzmanlık ve yan dal uzmanlığı diplomaları bakanlıkça onaylanmamakta ve bu unvanlarla hiçbir yerde hekimlik yapmasına izin verilmemektedir.

Bu süreçteki en önemli eşitsizlik bu hizmetlerin her hekim tarafından yapılmasının zorunlu olmamasından kaynaklanmaktadır. Az sayıda olsa da kadın ürologlar ile diğer branşlardaki kadın uzmanlar askerlik hizmetinden muaftırlar ve son olarak 2011 yılında uygulandığı gibi istisnai hallerde belirli bir bedel karşılığında bu hizmet fiilen yerine getirilmeden de yapılmış sayılabilmektedir. Ayrıca, 18 Ocak 2014 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6514 No'lu Kanun ile Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na "1/1/2013 tarihinden önce yurt dışında mesleki faaliyette bulunan tabipler ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yurt dışında eğitimlerini tamamlayanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Türkiye'ye dönmek ve en az üç yıl süreyle Türkiye'de fiilen meslek icrasında bulunmak şartıyla Devlet hizmeti yükümlülüğünden muaf tutulur." geçici maddesi eklenerek yurt dışında mesleki faaliyet/uzmanlık yapmış hekimlere devlet hizmet yükümlülüğü muafiyeti getirilmiştir. Dolayısıyla, yukarıdaki değinilen durumlarda, bazı genç ürologlar akademik hayata atılmadan önce böyle bir zaman kaybı yaşamamakta ve diğer genç ürologlara kıyasla önemli bir zaman avantajı sağlanmaktadır.

Bu hizmetleri yapmakla yükümlü olan hekimler, hizmetlerin yapıldığı yer ve sürelerinden dolayı ikinci defa fırsat eşitsizliği ile karşılaşmaktadırlar. Örneğin askerlik hizmeti hiçbir üroloji ekipmanı bulunmayan bir revirde yapılabildiği gibi, Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde de yapılabilmektedir. Benzer şekilde, devlet hizmet yükümlülüğü de ürolojik alt yapısı oldukça

zayıf, bazen hiç olmayan bir devlet hastanesinde tamamlanabildiği gibi eğitim ve araştırma hastanelerinde, hatta üniversite hastanelerinde de tamamlanabilmektedir. Ayrıca, Devlet hizmet yükümlülüğü kura ile atanan il/ilçenin sosyoekonomik gelişmişlik sırasına göre 350 ile 600 gün arasında değişen bir sürede tamamlanmaktadır. Sonuç olarak bu hizmetleri yapmakla görevli hekimler her iki hizmeti iki yılda tamamlanabileceği gibi bu süre üç yıl da aşabilmektedir.

Mesleki, ekonomik, sosyal ve kişisel birçok zorlukların yaşandığı bu süreçlerde genç uzmanlarda artmış tükenmişlik düzeyi ile depresyon sık görülmekte^[2,3] ve her ne şartlar altında yapılsa yapılsın bu süreçler akademik alandan uzaklaşmaya neden olmaktadır. Özellikle, Sağlık Bakanlığı tarafından Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında 2004 yılından itibaren uygulamaya başlanılan 'performans sistemi' ile hekim gelirinin önemli bir kısmını performansa göre döner sermaye gelirinden dağıtılan ek ödemeler teşkil etmekte ve hekimlerde performans dayalı çalışma baskısı oluşturmaktadır. Ancak performans hesaplamada kullanılan temel parametrenin girişimsel işlem puanı olması hekimleri kısıtlı sürelerde daha çok hasta bakma ve ameliyat yapma gibi hizmet sektörü ağırlıklı çalışmak zorunda bırakmaktadır. Akademik faaliyetler ise performans hesaplamada çok çok az yer bulmaktadır.

Tüm bu güçlükleri aşan ve şevki kırılmadan halen akademik kariyer planlayan genç ürologların çıkması gereken basamaklar başasistan veya yardımcı doçent kadrosuna atanmak ve doçentlik sınavında başarılı olmaktır. Ancak bu basamaklarda da, başta fırsat eşitsizliği olmak üzere, birçok engel bulunmaktadır.

Başasistanslık atanma süreci

Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri'nde başasistanslık kadrolarına atanma 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik hükümlerince yapılmaktadır. Sağlık Bakanlığı'na atama yapılacak kadrolar ilan edildikten sonra ilgili yönetmelikte belirtilen başvuru şartlarına haiz adaylar, öncelikle yazılı mesleki bilim sınavına tabii tutulmakta, bu sınavdan başarılı sayılanlar sözlü mesleki sınavına çağrılmakta ve her iki sınavdan da başarılı olan adayların genel sınav başarı puanı hesaplanarak, genel sınav başarı puanı ve tercih sırasına göre atama yapılmaktadır. İlan edilen kadrolara ilişkin yazılı mesleki bilim sınavına müracaat için Tablo 1'de belirtilen şartlar aranmaktadır.

Bu süreçteki en büyük sorunsal sözlü mesleki bilim sınavı aşaması olarak görülmektedir. İlgili mevzuata göre sözlü mesleki bilim sınavı süreci şu şekilde gelişmelidir; Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce oluşturulan jüri havuzundan kura ile belirlenen üç kişiden oluşan jüri, adayın uzmanlık alanları konularından sözlü sınav yaparak adayın mesleki bilgisi ile eğitim, öğretim ve araştırma yapabilme yeteneğini değerlendirerek

Tablo 1. Başasistanlık yazılı mesleki bilim sınavına müracaat için aranan şartlar

i.	İlan edilen dalda uzman olmak.
ii.	Açıktan bu kadrolara atanacaklar için 657 sayılı Devlet Memuru Kanununa göre engel hali bulunmamak.
iii.	Kamu görevlileri için terfiine engel hali bulunmamak.
iv.	İngilizce, Almanca, Fransızca dil sınavlarından herhangi birinden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında (KPDS) veya Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavında (ÜDS) belge teslim tarihi itibarıyla son beş yıl içinde 100 üzerinden 60 ve üzeri puan veya Yükseköğretim Kurulu tarafından uluslararası alanda geçerli sayılan diğer yabancı dil sınavlarından 60 puan barajına denk ve üzeri puan almış olmak.
v.	Müracaat tarihi itibarıyla; Devlet Hizmeti yükümlülüğünü tamamlamaya 180 günden az süre kalmış olmak.
vi.	Bilimsel çalışma ve eserleri bakımından aşağıdaki şartlardan en az birini sağlamak; a) Türk Tıp Dizininde kayıtlı dergilerde yayımlanmış, ikisi birinci isim olmak üzere en az üç orijinal araştırma makalesi bulunmak, b) SCI (Science Citation Index), SCI-E (Science Citation Index-Expanded), SSCI (Social Science CitationIndex) veya AHCI (Arts and Humanites Citation Index) indeksine kayıtlı dergilerde yayımlanmış birinci isim en az bir orijinal araştırma makalesi bulunmak, c) SCI, SCI-E, SSCI veya AHCI indeksine kayıtlı dergilerde yayımlanmış ikisi orijinal araştırma makalesi olmak üzere en az üç yayını bulunmak.

ayrıntılı olarak puan tutanağa işlemekte ve jüri üyelerinin ayrı ayrı değerlendirme puanlarının ortalaması 60 ve üzeri ise aday başarılı kabul edilmektedir. Ancak, tam olarak yapılandırılmamış ve adaylara aynı veya benzer soruların sorulmadığı sözlü sınavların objektif değerlendirme kriterleri de yoktur.

Sözlü sınavda hak etmediği bir şekilde elendiğini düşünen adayların müracaat edecekleri makam idari yargıdır. Tamamlayıcı nitelikte sözlü sınav yapılmasında hukuka aykırılık bulunmakla beraber, diğer idari işlemlerde olduğu gibi sözlü sınavların da yetki, şekil, sebep, konu ve maksat unsurlarında hukuka aykırılıklarının olma ihtimali vardır ve bu sınavlar da yargısal denetime açıktır. Ancak bu denetimin ne şekilde yapılması gerektiği ve özellikle Danıştay'ın son yıllarda bazı sözlü sınavlara dair verdiği hükümlerin tüm sözlü sınavlarda geçerliliği Türk İdare Hukuku literatüründe önemli bir tartışma konusudur.^[4] Eski tarihli Danıştay kararları incelendiğinde daha çok sözlü sınavın şekil/usul açısından hukuka uyarlılığının incelenerek karar verildiğini; konu unsuru yönünden değerlendirilme yapıldığında ise "... sözlü yapılan sınavlarda sınavla ilgili yazılı bir kanıt bulunmaması nedeniyle, bu sınavda ilgilinin başarılı olup olmadığının bilirkişi incelemesi yaptırılarak denetlenmesi olanağı bulunmamaktadır ...",^[5] "... sözlü sınavın doğası gereği, ilgilinin sınav sırasındaki performansının değerlendirilmesi söz konusudur. Ses, görüntü kaydı ya da detaylı tutanak tutulmadıktan sonra, ilgilinin sözlü sınav performansının sonradan değerlendirmesinin yapılamayacağı, bilirkişi incelemesine de konu edilemeyeceği açıktır",^[6] "... öte yandan değerlendirme konusunun davacının sınavda gösterdiği performans olduğundan sonraki bir tarihte değerlendirilmesi olanağı bulunmadığından ..."^[7] gibi gerekçelerle sözlü sınavın denetlenemeyeceğine dair karar verildiğini görmekteyiz.

Danıştay Beşinci ve On ikinci Daire'lerin 2008 yılında verdikleri iki karar Danıştay'ın içtihat çizgisinde ciddi bir kırılma noktası teşkil etmiş ve Danıştay'ın daha önceki anayasal gerekliliklerle uyum içinde bulunmayan içtihat çizgisi değişerek olması gereken noktaya gelmiştir.^[8-10] Danıştay'ın yeni içtihat çizgisini belirleyen kararlar özetle şunlardır; "Hukuk devleti ilkesi karşısında, idarenin yargısal denetim yapılmasını ortadan kaldıracak ya da bu denetimin yapılmasını imkansız kılacak işlem ve eylemlerde bulunması mümkün değildir", "... sözlü sınavın niteliği gereği bir takım hususların tutanakla tespit edilmesi ve adayların başarısızlığına ya da yetersizliğine ilişkin tespitlerin açıkça ortaya konulması yargısal denetim açısından zorunludur", "... ölçme ve değerlendirme ilkeleri uyarınca idarece, sınav komisyonu tarafından sınav öncesinde hazırlanarak tutanağa bağlanmış soruların ve cevap anahtarlarının ve sınav sırasında, sorulan soru ve verilen yanıtlara hangi komisyon üyesince hangi notun takdir edildiğinin (düşük not verilmesi durumunda gerekçeleriyle) ortaya konulmasının gerekliliği, ...", "... sözlü sınavda verilen yanıtların, teknolojik imkanlardan yararlanılarak kayıt altına alınmak (elektronik ortamda görüntülü ve/veya sesli kayıt gibi) suretiyle, objektif nitelikte incelenip yargısal denetiminin yapılmasına imkan tanınmasının, hukuk devleti ilkesinin hayata geçirilmesi açısından önemli ve yerinde bir uygulama olacağı kuşkusuzdur", "... ayrıca sözlü sınavda verilen yanıtların teknolojik imkanlardan yararlanılarak sesli ve görüntülü kayıt altına alınmaması nedenleriyle davacının sözlü sınavda başarısız sayılmasına ilişkin işlen hukuka uygun bulunmamıştır".^[9-11] Danıştay'ın bu kararlarla birkaç olumlu hedefinin bulunduğu söylenebilir; şeffaflık, tarafsızlık ve daha etkin bir yargı denetiminin sağlanması ile bu tür sınavlara duyulan şüphelerin azaltılması.^[8]

Tablo 2. Yardımcı doçentliğe başvurma ve atanma süreci

- i. Bir birimde yardımcı doçentlik kadrosunun açık bulunduğu en yüksek trajlı beş gazeteden birinde, Türkiye ölçüsünde rektörlükçe ilân edilerek duyurulur. Bu durum, ayrıca rektörlerce bütün üniversitelere ve yüksek teknoloji enstitülerine ilgili birimlerinde ilân edilmek üzere duyurulur. Bu ilânda adaylara en az on beş günlük başvurma süresi tanınır ve son başvurma tarihi belirtilir.
- ii. Yardımcı doçentlik için başvuran istekliler fakülte yönetim kurulunca, biri o dilin öğretim üyesi olmak üzere seçilecek üç kişilik bir jüri tarafından, sınava girenin kendi bilim alanında Türkçeden yabancı dile, yabancı dilden Türkçeye 150-200 kelimelik bir çeviriyi kapsayan yabancı dil sınavına tabii tutulurlar.
- iii. Yabancı dil sınavında başarı gösterenler, özgeçmişlerini, bilimsel çalışma ve varsa yayınlarını dört nüsha olarak ilgili dekanlığa, yabancı dil sınavı sonucunun tebliğini izleyen üç gün içinde teslim ederler.
- iv. Adayların durumlarını incelemek üzere ilân edilen kadrolar için dekan, biri o birimin yöneticisi, diğeri o üniversitenin veya yüksek teknoloji enstitüsünün dışından olmak üzere, adayın başvurduğu bilim alanı ile ilgili olan üç profesör veya doçenti on beş gün içinde tespit eder. Dekan her aday için bu öğretim üyelerine adaylarla ilgili dokümanları göndererek, bir ay içerisinde yazılı görüşlerini bildirmelerini ister.
- v. Dekan, yazılı görüşlerin alınmasından sonraki ilk yönetim kurulu toplantısına konuyu götürür, aday veya adaylar hakkında ayrı ayrı görüş alır. Bir açık kadroya birden fazla adayın başvurusu halinde yönetim kurulu gerekçeli olarak tercihini belirtir. Dekan kanaat ve önerilerini dosya ile birlikte rektöre sunar.
- vi. Rektör atamanın yapılıp yapılmayacağına karar vererek gerekli işlemleri yürütür.

Ancak, başasistanlık atanma süreci ile ilgili yargıya intikal etmiş bir duruma ve yargı kararına erişilememiş olup Danıştay'ın benzer iki sınav hakkında farklı kararlar verebildiği göz önüne alındığında böyle bir durumda idari yargının nasıl bir karar vereceği öngörülememektedir. Ayrıca hukuka uyarlık bulunmadığı durumda bu uyuşmazlığın 'Sınavın iptal edilerek mi?', 'Kazandığı ilan edilen adayın yerine kazanamadığı ilan edilen adayın yerleştirilerek mi?' yoksa 'Her iki adayın da yerleştirilerek mi?' düzeltilebileceği de ayrı bir belirsizlik ve tartışma konusudur.

Yardımcı doçentlik atanma süreci

Yardımcı doçentliğe atanma 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 28.01.1982 tarih, 17588 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Öğretim Üyelğine Yükseltme ve Atanma Yönetmeliği hükümlerince gerçekleşmektedir. Yardımcı doçentliğe başvurabilmek için doktora yapmış, tıpta uzmanlık unvanını almış veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilecek sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak şarttır. İlgili mevzuat uyarınca süreç Tablo 2'de belirtilen sıra ile gelişmektedir.

Ancak görüleceği üzere sürecin güncel hayata yansımada önemli sıkıntılar yaşanmaktadır. İlk olarak yardımcı doçentlik ilanlarının tamamına yakınında ek koşullar da istenmektedir. Üniversitelerin yardımcı doçentlik kadrosuna atama için ek koşullar belirlemesi kanuni haklarıdır. Ancak, 2547 sayılı kanuna göre bu ek koşulların münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte olması gerekmektedir. Bu kanunun günümüz pratiğinde tam olarak uygulandığından söz etmek mümkün

değildir. Örneğin 'Anastrozolun rat testisi üzerine etkisi alanındaki çalışması olmak', 'Perkütan nefrolitotomi komplikasyonlarında CLAVIEN derecelendirilmesi konusunda çalışmış olmak', 'Soğuk stresin mesane üzerine etkisi konusunda çalışmış olmak', 'Mikroperkütan nefrolitotomi konusunda çalışması olmak' ve 'Retrograd intrarenal cerrahi ve çocukluk çağı ürolithiasis olgularında medikal profilaksi alanında çalışmaları olmak' gibi onlarca örneğini gördüğümüz birçok ek koşulun bilimsel kaliteyi arttırmak amacıyla yönelik mi, yoksa atanması istenilen kişiyi tarif etme amacıyla yönelik mi oldukları tartışmalıdır. Bu aranan ek koşulların, kanunda yer alan kapsama girip girmediğinin denetimini, dava açılması halinde yargı organları yapmaktadır. Ayrıca şu anki mevzuata göre, yargıya gitmeden önce ombudsmana gidilmesi de mümkün bulunmaktadır. İlanda yer alan ve kadroyu kişiye özel kılabilen her türden kayıt ve koşul ilanın iptali sebebidir.^[12] Bu bağlamda çok önemli yargı kararları bulunmaktadır. Örneğin Danıştay 8. Dairesi, çıkan bir uyuşmazlıkta şu kararı vermiştir: "Dava konusu uyuşmazlıkta, ilan edilen kadro için öngörülen Fatimiler Tarihi Alanında çalışması olmak koşulu açılan kadroya atanması istenen kişiyi tarif eder nitelikte olduğundan ve kadro için getirilen koşulun hangi gerekçelerle getirildiği davalı idarece ortaya konulamadığından dava konusu edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmayıp ilanın iptaline ilişkin idare mahkemesi kararının bu gerekçeyle onanması gerekmektedir".^[13]

Ek koşul belirtilmeyen veya 'Androloji konusunda çalışmış olmak', 'Sistektomi konusunda deneyimli olmak' ve 'Ürolojik Laparoskopi konusunda tecrübeli olmak' gibi birden fazla adayın sahip olabileceği ek koşul belirtilen çok az sayıdaki ilanlara müracaat edebilen adayların ilgili YÖK mevzuatı nedeniyle, merkezi İngilizce yeterlilik sınavlarında başarılı olduğunu

belgelendirse bile, fakülte tarafından gerçekleştirilen yabancı dil sınavına girmesi ve başarılı olması zorunludur. Ancak mevzuatta Türkçeden yabancı dile, yabancı dilden Türkçeye 150-200 kelimelik bir çeviriyi kapsaması gibi çok geniş bir alanda sınırlandırılan bu sınav kötü uygulamalara neden olabilmektedir. Ülkemizde yaşanan çarpıcı bir örnekte ilan edilen yardımcı doçentlik kadrosuna müracaat eden ve İngilizce eğitim veren bir tıp fakültesinden mezun olan aday fakülte tarafından gerçekleştirilen yabancı dil sınavında başarısız sayılması üzerine idare mahkemesine müracaat etmiş ve bilirkişinin bazı adayların cevap kağıtlarında anahtar çevirideki aynı hatalı çevirinin varlığını tespit etmesi nedeniyle mahkeme sınavın her türlü şüpheden uzak, bilimsel ve objektif kriterlere dayalı olarak yapılmadığı sonucuna ulaşarak dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına oybirliğiyle karar vermiştir.^[14]

Yasal düzenlemeden açıkça anlaşıldığı üzere, akademik kadroya atanma sürecinin en önemli evrelerinden bir diğeri de jüri oluşumu ve jüri üyelerinin görev ve takdir yetkilerini kullanımıdır. Bu süreçte sık karşılaşılan sorunlar ise jürinin biçimsel olarak hukuka aykırı (usule uygun olmayan şekilde) oluşturulması ve jüri raporlarında takdir yetkisinin aşılmasıdır.^[12] Dekan, jüri üyelerini seçerken başvuran adaylar ile belirlenen jüri üyelerinin ilişkileri konusunda azami dikkat göstermeli, aynı jüride karı ve koca olan öğretim üyelerinin yer almasının jürinin usule aykırı oluşturulduğuna, jüri üyesinin, kadroya atanan kişi ile birlikte birçok ortak makale ve tebliğ çalışması yapmasının, jürinin usule aykırı oluşturulduğuna ve jüri değerlendirmelerinin objektifliğine gölge düşüreceğine, aday hakkında daha önce akademik kurul toplantısında olumsuz görüş bildiren öğretim üyesinin jüride yer almasının objektif değerlendirme ilkesi yönünden hukuka aykırı olduğuna dair Danıştay kararlarını da dikkate almalıdır.^[15-17] Çünkü, jüri kararlarının yargısal denetiminde ilk olarak jürinin biçimsel değerlendirilmesi yapılmaktadır. Nitekim Danıştay da verdiği bir kararda ‘...ancak usulüne uygun bir biçimde oluşturulan jüri tarafından verilen kararların, içerik itibarıyla ve esas yönünden yargısal denetimlerinin yapılabileceği...’ demektedir.^[18]

Jüri üyelerinin adaylar hakkındaki raporlarını hazırlarken yaptıkları değerlendirmenin objektifliği sorunu Türk İdare Hukuku literatüründeki önemli bir diğer tartışma konusudur.^[19] Bu tür bir değerlendirmenin değerlendirmeyi yapacak kişilerin anlayışına bırakıldığını savunan az sayıda isim olmakla beraber çoğu hukukçu ve kararlarından anlaşıldığı üzere Danıştay ‘jürinin bir eseri başarılı telakki edip etmemesi, takdire ilişkin bir tasarruf gibi görünse de, bunlar yine de aslında teknik bakımdan yapılan tespitler olup teknik bir konuda takdire yer yoktur’^[19] görüşünü benimsemektedir.^[20] Akademik kadroya atanma jürisi üyeleri, objektif ve denetlenebilir bir rapor düzenlemekle ve birden fazla adayın başvurduğu durumda ise adayın akademik yayın durumu, çalışmalarının özgünlüğü, aldığı atıflar, ulusal ve

uluslararası bilimsel faaliyetlere katkıları ile icra ettiği görevler gibi denetlenebilir gerekçelerle adaylar arasında tercih sırası bildirmekle görevlilerdir.^[12] Akademik atanmalarda idarenin işlemine esas teşkil eden jüri değerlendirmelerinin içeriklerine ilişkin açılan davalarda idari yargı organları bilirkişi marifetiyle denetim yapmaktadır.^[20] Bilirkişi, jüri raporunun objektif ve denetlenebilir olduğunu belirlemekle, aykırılık tespit ettiği durumda ise bunları açıkça gösterip gerekçelendirdikten sonra objektif ve denetlenebilir değerlendirme yaparak birden fazla aday varsa sıralamakla yükümlüdür.^[12] Yargı organının belirlediği bilirkişinin jüriden farklı sonuca varması durumunda yargı organı, genellikle ölçme ve değerlendirme kurallarına aykırılıktan söz ederek ve/veya hukuka uyarlılık bulunmadığı gerekçesi ile işlemi iptal etmektedir.^[20] Ancak, yargısal denetimde genellikle nitelikten çok niceliksel bir inceleme yapılmaktadır. Yayın, eser ve atıf sayısı ile belirlenen akademik etkinlik puanı tek kriter olarak kullanılmakta, yayınların yapısı/değeri/yayınlandığı dergi vb. göz önüne alınmadan, üniversiteler üzerinde mahkeme güdümü sağlanmaktadır.

Doçentlik sınavı

Ülkemizde doçentlik 18.06.1946 tarih ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu ile akademik bir unvan -üniversite öğretim mesleği üyeliği- olarak kabul edilmeye başlanmış ve bu sıfatın kanunda gösterilen imtihanı başarmakla kazanılacağı belirtilmiştir. Doçentlik sınavı başvuru koşulları ve sınavın şekli ile ilgili mevzuat günümüze dek birçok değişikliğe uğramış ve en son değişiklik 30.01.2009 tarih ve 27127 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ‘Doçentlik Sınav Yönetmeliği’ ile yapılmıştır. Bu yönetmelik hükümlerince doçentlik sınav başvurusu için Tablo 3’te belirtilen şartlar aranmaktadır.

Doçentlik sınavı, eser incelemesi ve sözlü sınav olmak üzere iki aşamada yapılır. Doçentlik Sınav Komisyonu’nun önerisi ile Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından adayın başvurduğu alandan beş asıl iki yedek profesör üyeden oluşan doçentlik sınav jürisi, adayın akademik çalışmalarının her birini değerlendirir. Jüri raporları itibarıyla salt çoğunlukla eser incelemesinde başarılı bulunan aday sözlü sınava tabi tutulur. Sözlü sınavda başarılı olanlara Üniversitelerarası Kurul tarafından Doçentlik Belgesi verilir.

Doçentlik sınavındaki ilk sorunsal sınav başvurusu için gereken asgari bilimsel yeterlilik düzeyinin saptanmasında yaşanmaktadır. Uzun yıllar ‘orijinal bilimsel araştırma ve yayınlar yapmış olmak’ gibi çok genel bir koşul ile adayın bilimsel yeterlilik düzeyinin değerlendirilmesi tamamen jüri inisiyatifine bırakılmış iken 2005 yılında yapılan ‘Doçentlik Sınav Yönetmeliği’ değişikliği ile tanımlanan ‘asgari akademik koşullar’ ile başvuru kriterleri kısmen de olsa standardize edilmeye başlanmıştır. Ancak söz konusu kriterlerin yeterliliği önemli bir tartışma konusudur. Kalyoncu’nun ifadesi ile ‘... bu yeni düzenlemeyle

Tablo 3. Doçentlik sınavına müracaat için aranan şartlar

- i. Bir anabilim veya bilim dalında tıpta uzmanlık yapmış olmak.
- ii. ÖSYM tarafından yapılan merkezi yabancı dil belirleme sınavından en az altmış beş puan veya uluslararası düzeyde yapılan ve Yükseköğretim Yürütme Kurulunca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil seviye tespit sınavlarından eşdeğer puan olarak belgelendirmek.
- iii. Tıpta uzmanlık unvanı iktisap edildikten sonra, doçentlik başvurusunda bulunulacak olan anabilim dalında özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmış olmak;
 - ✓ İlgili dalda SCI-E, SSCI veya AHCI kapsamındaki dergilerde, adayın yaptığı lisansüstü ve/veya uzmanlık tezlerinden (yan dal uzmanlık tezleri bu kapsam dışındadır) üretilmemiş, en az biri adayın birinci isim olduğu özgün araştırma makalesi niteliğinde olmak koşuluyla, doktora veya tıpta uzmanlık unvanı aldıktan sonra yaptığı çalışmalardan en az üç özgün araştırma makalesi yayımlanmış olmak

ülkemizde bir yayın patlaması gerçekleşmiştir. Ancak, yayınlar ayrıntılı olarak incelendiğinde sayısal alandaki bu güzel tablonun, kalite alanında aynı derecede olmadığı görülecektir. Aday yayınlarını Science Citation Index (SCI) veya genişletilmiş SCI kapsamında yayımlamıştır. Ama bu listelere kalitesi tartışılır birçok yabancı dergi her nasılsa kolayca girmekte ve en asgari düzeyde kriterleri yerine getiren hemen her makale bir dergide yayımlanmaktadır. Zaten bu listelere giren dergilerin sayısı da her yıl artmaktadır. İşte sorun burada başlamakta ve ne yazık ki araştırmacıların bir bölümü kolay makale yayımlayan bu dergilere yönelmektedir.” Yazarın bu konudaki çözüm önerisi ise asgari yayınların prospektif özellikte olmaları, ilgili uzmanlık derneğinin tavsiyesi ile belirlenen ve bu alanda faaliyet gösteren, etki katsayısı (impact factor) yüksek bir dergilerde yayınlanmış olmasıdır.^[21]

Artan yayın baskısı etik ihlalleri de beraberinde getirmiştir. İlk defa 2000 yılında yapılan ‘Doçentlik Sınav Yönetmeliği’ değişikliği ile jüri üyelerinin adayın eserlerini etik yönden de incelemesi zorunluluğu getirilerek söz konusu ihlallerin varlığını değerlendirmek amacıyla etik komisyonu oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu gelişmenin bir sonucu olarak ‘Araştırma ve Yayın Etiği’ konusunda farkındalık meydana gelmiş ve akademik toplumda belirli düzeyde bir bilgilenme ve titizlik başlamıştır. Ancak 2009 yılında yeniden düzenlenen ‘Doçentlik Sınav Yönetmeliği’ ile etik komisyon lağvedilmiştir. Ruacan’ın ifadesi ile “... yılların deneyimleri sonucu ortaya çıkan kural ve uygulamalar silinmiştir. Bu yönetmelikle, tüm gelişmiş ülkelerdeki kavram ve teamüllerin aksine, etik ihlaller akademik değil hukuki bir görüş açısıyla ele alınmış ve disiplin suçları kapsamında değerlendirilmiştir. İnceleme ve değerlendirme de Üniversitelerarası Kurulun yetkisinden çıkarılıp YÖK’e devredilmiştir. Etik ihlaller hemen sadece “intihal”e indirgenerek adayın o sınava girememesi yaptırımına bağlanmıştır. Ancak yeni yönetmeliğin belki de en can alıcı noktası 7.maddenin 6.fıkrasında vurgulanmaktadır: “İddianın asılsız çıkması halinde, doçentlik süreci kaldığı yerden devam eder ve ilgili jüri üyesi hakkında şartların varlığı halinde idari ve adli soruşturma yapılır.” Bu maddenin bu ifade biçimiyle yönetmelikte yer

almasa kanımca öğretim üyelerini etik ihlalleri değerlendirmek ve ihbar etmekten caydırmak amacına yönelik olmalıdır.”^[22]

Doçentlik sınavına başvuru kriterleri rölatif olarak objektif olmakla beraber aynı durumun jüri ve sözlü sınav aşamaları için de geçerli olduğunu söylemek pek mümkün değildir. Doçentlik sınavı sürecindeki diğer sorunsallar eser incelemesi ve sözlü mesleki bilim sınavı aşamasındaki objektif olmayan kararlardır. Jüri süreci ve sözlü sınavların hukuksal denetimi ilgili bölümlerde detaylandırıldığından burada tekrar ele alınmamıştır.

Ülkemizde 2013 yılında yaşanan, doçentlik sınav komisyonu ve jüri belirlenmesindeki usulsüzlükler ve doçentliğe girmeden önce adaylardan istenilen gayri-bilimsel tutum/davranışlar ile siyasi görüşleri kanıtlar nitelikteki iki trajik örneği anımsayalım; Yükseköğretim Denetleme Kurulu ÜAK tarafından gerçekleştirilen çok sayıda doçentlik sınavında hukuksuzluk yapıldığı iddiası ile yaptığı inceleme sonucunda “Doçentlik Sınav Komisyonu açık ve kabul edilebilir gerekçeler ortaya koymaksızın aynı durumdaki adaylar arasında ayrımcılık yapmakta, doçent olması istenen ya da istenmeyen aday için 3 kişilik jüri oluşturarak adayın geçmesini ya da kalmasını kolaylaştırmaktadır. Hatta bazı durumlarda tespit edilen 3 asıl 2 yedek üyeden oluşan jüride 2 asıl 1 yedek ya da 1 asıl 2 yedek üye aynı üniversiteden olmakta, bazı durumlarda jüri üyeleri içerisinde adayla aynı üniversiteden olan bile olabilmekte, böylece sonucu önceden belli olan (olumlu ya da olumsuz) bir sınav yapılmış olmaktadır.” şeklinde rapor hazırlayarak çeşitli üniversitelerin rektörlerinin de aralarında bulunduğu Doçentlik Sınav Komisyonu üyeleri hakkında, TCK’ya göre, ‘Görevi Kötuyle Kullanma’ suçundan Lüzum-u Muhakeme (Yargılanma) kararı verilmesini istemiştir.^[23]

İkinci örnekte ise bir öğretim üyesi kendisinin de yer aldığı doçentlik sınav jürisinin bir diğer üyesine doçentlik sınavında değerlendirecekleri adaya ilişkin olarak “Saygıdeğer ... Hocam merhaba, Umarım iyisiniz ve her şey yolundadır. Hocam daha önce konuşmuştuk bu arkadaş sevdiğim bir dostum. Ekteki dosyanın size yardımcı olabileceğine inanıyorum” ifadeleri yazılı bir elektronik posta gönderiyor. Bu elektronik postanın yan-

lılıkla ... Mühendisleri Koordinasyon Kurulu'nun elektronik posta grubuna gönderilmesi ve bazı kurul üyeleri söz konusu elektronik postanın etik olmadığı ve torpil amaçlı gönderildiği iddiası ile konuyu YÖK Başkanlığı'na iletmesi ile olay gün yüzüne çıkıyor.^[24]

Akademisyenlik süreci ve akademik etik

İdeal bir akademik yaşamın olmazsa olmazları; Akademik özgürlük, özerklik, etik, liyakat ve hareketlilik. Akademik etik, etiğin bir alt dalıdır ve tüm akademik faaliyetlerdeki etik konuları ele alır. Bir diğer tanımlama ile "Akademik etik, tüm akademisyenlerin bildiği, gördüğü, ama kimilerinin bilmezlikten ve görmezlikten geldiği, kimilerinin ise statükonun devam etmesi uğruna ses çıkarmadığı birçok konuyu kapsar".^[25] Genç ürologlar biri akademik yönetimleri diğeri ise kendilerini ilgilendiren iki büyük etik sorunla karşı karşıya kalmaktadırlar; Akademik liyakat ile araştırma ve yayın etiği.

Akademik liyakatın öncelenmesi bilimin ilerlemesinin vazgeçilmez bir ön şartı ve akademik etiğin önemli konularında biridir. Çünkü, Örnek Büken'in ifadesi ile "Akademik yaşamı paylaşan tüm insanlar; yıllarca sistemli olarak çalışır, üretir, bilimin ve toplumun yararlanması için yayınlar, sonra da belirli ilke ve kurallara göre düzenlenmiş temel kriterler doğrultusunda belirli aşamalara gelmek üzere kuramsal bir düzende başvurularda bulunur. Bütün bu aşamalarda kendilerine düşen ve zorunlu oldukları belirli bir performansı göstererek, bu kriterler doğrultusunda değerlendirilmelerini bekler. Bu süreç, bir bakıma bir akademisyenin ömrünü verdiği hizmetin, emeğin ve ürünlerinin de sorgulanması ve performansının değerlendirilmesidir. Bu öz denetim mekanizması sonucunda da akademik liyakat değerlendirilmektedir. Böylece söz konusu süreç ve görevler, tüm platformlarda çok önemli bir sorumluluk anlayışını gerektirir".^[25] Bu temel değerlere uygun olarak Türkiye Bilimler Akademisi bilim insanının akademik etkinliklerde uyması gereken etik çerçeveyi şu şekilde çizmiştir; "Bilim insanı, akademik yaşamının bütün evrelerinde ve öğretim, yönetim ve akademik değerlendirmelere ilişkin görevlerde bilimsel liyakatı temel ölçüt olarak kabul eder, temel etik kurallarının dışına çıkmaz ve bu kuralların dışına çıkılmasına göz yummaz. Eğitimin eksik verilmesi, kopyacılık, akademik ilerleme ve ödül jürilerinde bilimsel liyakat ölçütlerinin dışına çıkmak, kişileri kayırmak ve benzer davranışlar kabul edilemez".^[26]

Günümüz Türkiye'si yüksek öğretiminin en temel sorunlarından biri kimlerin üniversitelerde bilimsel bilgi üreteceği konusunda ciddi ölçütlerimizin olmaması ve buna paralel olarak akademisyen alım ve yükseltmelerinde çoğu yönetimlerin keyfi davranmak, liyakata uymamak, kayırmacılık yapmak-ekibini/yakınlarını yükseltmek ve engelleme yapmak gibi bazı etik dışı tutum ve davranışlarda bulunmalarıdır. Maalesef ülkemizde üniversiteler kurulduğu dönemden günümüze değin

hiçbir zaman tam manası ile özgür ve özerk olamamış, değişen konjonktüre bağlı olarak bir takım ideolojik-siyasi-idari güç odaklarının tahakkümüne maruz kalmıştır. Politika ile akademik dünya arasındaki girift ilişki, yönetimlerin akademisyen alım ve yükseltmelerindeki etik dışı tutum ve davranışlarının temel nedeni gibi görünmektedir.^[25,27]

Akademik etik, bilim ve politika ilişkisi bağlamında 'Lisenko Örneği' unutulmaması gereken bir tarihi vakadır. Bir argonom (tarım uzmanı) olan ve dönemin ekonomik, kültürel ve politik koşullarına uygun (!) 'bilimsel çalışmalar' yapan Lisenko, çoğu çiftçinin uyguladığı basit bir yöntemle bilimsel bir kılıf giydirerek 'vernelizasyon' adı altında tarif etmiş, Mendel'in genetik kurallarını reddederek bilimsel ömrünü çoktan tüketmiş bir görüş olan Neo-Lamarckçılığı yani çevresel değişimin kalıcı genetik değişiklik yaratacağı kuramını savunarak genetiği 'Burjuva Bilimi' olarak tanımlamıştır. Bu görüşleri kıtlık yaşayan Sovyet tarımının verimin artırılmasına yönelik her türlü mucizeyi benimsemeye hazır olması, devrin Marksçı-Leninci iktidarının kapitalist-burjuva bilimine karşı Rus biliminin üstünlüğünü kanıtlama ve burjuva yerine halk sınıfının bilimsel alanda etkinlik göstermesi arzusu ile yeni insan yaratma yolundaki çabalarının genetik yapıyı değiştirerek sonraki kuşakları da kendiliğinden etkileyeceği umutları sayesinde oldukça rağbet görerek ciddi bir politik destek almıştır. Lisenko, sahip olduğu politik güçle aleyhtar tüm bilim adamlarını yoğun bir baskı ortamında sindirmiş ve 'bilim adına' saf dışı etmiştir. Sovyetler Birliği'nde 1935-1964 yılları arasında egemen olmuş ve ulusal bir kahraman haline gelebilmiş bu kişilik, bilimin siyasal desteği arkasına aldığı zaman bilim politikasını, etik dışı yöntemlerle, nasıl belirleyebileceği açısından önemli bir örnektir.^[28]

Günümüz Türkiye'si yüksek öğretiminin en temel sorunlarından bir diğeri de "yayın sayısı arttırarak çağdaş uygarlık düzeyinin yakalanabileceği" düşüncesinin bir sonucu olarak bilimsel niteliği yayın ve özellikle yurtdışı yayın sayısına bakarak değerlendirilmesidir.^[29] Türkiye'nin son yıllarda yayın sayısında gerçekleştirdiği büyük artışla ülkeler sıralamasında üst sıralara tırmanmasına rağmen üniversitelerimizin dünyanın en iyi üniversiteleri arasında yer almaması ve yayın sıralamasında geçtiğimiz çoğu ülkeyi yaşam standartlarında geçemememiz bu düşüncenin sakatlığını açık bir biçimde ortaya koymaktır. Maalesef, halen bu düşüncenin hakim olduğu akademik yaşamımız genç bilim insanları üzerinde ciddi bir yayın baskısı oluşturmaktadır.^[29]

Yayın baskısı altında olan, akademik kariyer basamaklarını hızla çıkmak isteyen ve ihlalin tespiti halinde herhangi bir yaptırıma maruz kalmayan genç uzmanlar, bilerek veya bilmeyerek bazı etik ilkeleri görmezden gelebilmektedir. Dikkat edilmesi gereken ve sıklıkla görülen bilimsel yanıltma biçimleri Tablo 4'de sunulmuştur.^[30]

Tablo 4. Bilimsel yanıltma biçimleri.^[30]

i. Yazarlık hakkı sorunları (sorumluz yazarlık)
ii. Korsanlık, aşırma, intihal (plajerizm)
iii. Uydurmacılık (fabrikasyon)
iv. Çoklu yayın (duplikasyon)
v. Bölerek yayınlama (salamizasyon)
vi. İnsan-hayvan etiğine saygısızlık
vii. Kaynakların taraflı seçilmesi
viii. Taraflı yayın (çıkar çatışması)

Sonuç ve öneriler

Askerlik hizmeti ile devlet hizmet yükümlülüğünün genç uzmanların tamamı için bir zorunluluk olmaması ve bu hizmetlerin sürelerinin ve koşullarının farklı olması akademik hayata atılmak isteyen genç ürologlar arasında fırsat eşitsizliğine neden olmaktadır ve gerekli yasal düzenlemelerle bu eşitsizlik ortadan kaldırılmalıdır. Mevcut koşullarda askerlik hizmeti ve devlet hizmet yükümlülüğü yapmak zorunda olan genç uzmanların çalışma koşullarının iyileştirilmesi, bu süreçlerde akademik danışmanlık hizmeti sağlayacak kurumların oluşturulması ve mezuniyet sonrası eğitimlerin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Üniversitelerin özerk, özgür ve etik değerlere daha bağlı bir yapıya kavuşturulmaları, evrensel ilkeler ile kurallar gözetilerek yalnız yayın sayısının değil, tüm akademik faaliyetlerin değerlendirildiği objektif atanma/yükseltirme ölçütleri ve çok yönlü akademik performans sistemlerinin oluşturulması ile takdiri/keyfi sözlü sınav/jüri uygulamalarının objektif ve denetlenebilir hale getirilmesi sağlanabilir. Yabancı dil veya mesleki alanda yapılan sınavların mümkün olduğunca merkezi sınav sistemlerinin kullanılarak yapılması daha objektif değerlendirmeye imkan sağlayacaktır.

Uluslararası alanda söz sahibi öğretim üyelerine sahip olan ülkemizde, bu bilim insanlarının görüşleri alınarak yapılacak iyileştirmelerle tüm bu sorunların çözümü mümkün olabilir. Ancak sorunların çözüm yöntemleri gayet kolay ve çoğu akademisyen tarafından kabul görmekle beraber, günümüz koşullarında bu sorunların çözümü neredeyse imkansız gibi görünmektedir. Çünkü, günümüz Türkiye'sinde halen liyakat yerine feodal bağlar ölçüt olarak kullanılmaktadır ve Uzbay'ın ifadesi ile "Kim ne derse desin, hangi ölçütler uygulanırsa uygulansın ülkemizde bilimsel unvanların alınmasında sadakat hala liyakatın önündedir".^[29]

Son olarak Macar asıllı bir keman virtüözü olan Lico Amar'ın yaklaşık 15 yıl hizmet verdiği üniversitesinden ayrılma kararının nedenini soran dostlarına verdiği ve ülkemiz gerçeğini yansıtan manidar cevabı hatırlayalım; "İyi ama ben burada istediklerimi yapamadım ki... Sayısız rapor verdim. Görüşüğüm sayısız

yetkili, söylediklerime hiç itiraz etmeden bana hak verdi ama sonuçta hiçbir şey yapılmadı. Bir insanı hapisaneye koyarsın. Duvarlar çelik bile olsa kaçmak için elini, tırnaklarını, her aracı kullanır. Kendisi delemese bile bir oyuk yapmaya muvaffak olur. Türkiye'de duvarlar lastikten. Yumruğunu sokunca içine giriyor, çekince de eski şeklini alıyor. Bununla nasıl mücadele edeceksin? Eğer direnç gösterse delmek için uğraşsın. Ama direnç yok ki... Sana hak verenlerle nasıl mücadele edersin?"^[31]

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: No conflict of interest was declared by the author.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

Hakem değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almamışlardır.

Kaynaklar

1. TTB-UDEK-Çalışma Grupları. VIII. Genel Toplantı Raporu. TTB-UDEK Bülten 2011;6:75-92.
2. Tura M, Tura B. Diyarbakır ve yöresinde mecburi hizmet yapan hekimlerde depresyon araştırması. İçinde: XXIV. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi Serbest Bildiriler. Ankara: GATA Matbaası; 1998.
3. Taycan O, Erdoğan Taycan S, Çelik C. The impact of compulsory health service on physicians and burnout in a province in Eastern Anatolia. Turk Psikiyatri Derg 2013;24:182-91.
4. Sezer Y, Bilgin H. Sözlü sınavların yargısal denetimi. TBB Dergisi 2009;86:168-87.
5. Danıştay Sekizinci Dairesinin 13.9.1989 tarih ve 1989/302 esas ve 1989/671 karar sayılı kararı. (www.danistay.gov.tr)
6. Danıştay Sekizinci Dairesinin 20.9.2004 tarih ve 2004/341 esas ve 2004/3332 karar sayılı kararı. (www.danistay.gov.tr)
7. Danıştay Sekizinci Dairesinin 10.12.2003 tarih ve 2003/2058 esas ve 2003/5408 karar sayılı kararı. (www.danistay.gov.tr)
8. Yılmaz T. Hakim ve savcı aday alımında mülakat sınavına ilişkin hukuksal sorunlar. TBB Dergisi 2011;93:35-52.
9. Danıştay Beşinci Dairesinin 21.5.2008 tarih ve 2007/1771 esas ve 2008/3008 karar sayılı kararı. Danıştay Dergisi 2008;119:191-4.
10. Danıştay Onikinci Dairesinin 9.6.2008 tarih ve 2008/535 esas ve 2008/3422 karar sayılı kararı. Danıştay Dergisi 2008;119:407-9.
11. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 13.11.2008 tarih ve 2008/774 esas sayılı kararı. (www.danistay.gov.tr)
12. Tekinsoy MA, Mısı MB. Öğretim üyeliğine atanma sürecinin başlangıcı, ek koşullar ve jüri raporları. AUHFD 2012;61:351-82.

13. Danıştay Sekizinci Dairesinin 27.9.2010 tarih ve 2010/3384 esas ve 2010/4726 karar sayılı kararı. Danıştay Dergisi 2010;125:281-3.
14. Sivas Bölge İdare Mahkemesinin 6 Şubat 2013 tarih ve 2011/1989 esas sayılı kararı. (www.sivasbim.adalet.gov.tr)
15. Danıştay Sekizinci Dairesinin 1.6.1992 tarih ve 1991/2026 esas ve 1992/1122 karar sayılı kararı. (www.danistay.gov.tr)
16. Danıştay Sekizinci Daire 27.2.2006 Tarih ve E.2004/6289, K.2006/735 Sayılı Kararı. (www.danistay.gov.tr)
17. Danıştay Sekizinci Daire 7.4.2010 Tarih ve E.2009/10005, K.2010/1742 Sayılı Kararı. (www.danistay.gov.tr)
18. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 20.3.1992 tarih ve 1991/208 esas ve 1992/69 karar sayılı kararı. Danıştay Dergisi 1993;86:119.
19. Tuncay AH. İdare Hukuku ve İdari Yargının Bazı Sorunları. Birinci baskı. Ankara: Danıştay Yayınları; 1972.
20. Tan T. Sınav ve jüri değerlendirmelerinin yargısal denetimi. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi 1996;51:409-23.
21. Kalyoncu AF. Doçentlik Başvurularındaki Asgari Bilimsel Yeterlilik Düzeyi Ne Olmalıdır. Toraks Dergisi 2005;6:89-90.
22. Ruacan Ş. Türkiye'de Bir Etik Serüveni: Doçentlik Sınav Etik Komisyonu. Sağlık bilimlerinde süreli yayıncılık-2009. Ankara: Openajans; 2009.s.41-4.
23. Sancar A. Akademik deprem. Sabah gazetesi, 30 Ocak 2013.
24. Demir F. Doçentlik Jürisindeki profesörden 'Torpil e-postası' iddiası. Hürriyet gazetesi, 10 Ocak 2013.
25. Örnek Büken N. Türkiye örneğinde akademik dünya ve akademik etik. Hacettepe Tıp Dergisi 2006;37:164-70.
26. Türkiye Bilimler Akademisi Bilim Etiği Komitesi. Bilimsel araştırmada etik ve sorunları. Birinci Basım. Ankara: Tübitak Matbaası; 2002.
27. San C. Bir Toplumsal Kurum Olan Üniversite'de Özerklik ve Bilim Özgürlüğü. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 1993;48:149-53.
28. Arda B. Bilim etiği açısından Lisenko örneği. T Klin J Med Ethics 1997;5:107-10.
29. Uzbay T. Bilimsel araştırma etiği. İçinde: Yılmaz O, editör. Sağlık bilimlerinde süreli yayıncılık-2006. Ankara: Openajans; 2006.s.19-26.
30. Ruacan Ş. Bilimsel araştırma ve yayınlarda etik ilkeler. Gazi tıp dergisi 2005;16:147-9.
31. Aşkın N. Son devrim. Birinci baskı. Ankara: AC yayınevi; 2008.